

รูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

The Buddhist Decision - Making Model for School Administrators under
the Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok

พระครูปลัดไกรสอน ฐมฺรสี (ค่าน้อย) Prakurparrudkaison tumrugsī^๑

สิน งามประโคน Sin Ngamprakhon^๒

สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย Sudhipong Sirivichai^๓

วิชัย แหวนเพชร Wichai Vanpetch^๔

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑ กรุงเทพมหานคร ๒) พัฒนารูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และ ๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยคุณภาพ ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ประชากร จำนวน ๒๖๑ คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ดัชนีการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๙ รูป/คน และการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๙ รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า :

๑. สภาพปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑ กรุงเทพมหานคร ทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาปัจจุบันการตัดสินใจในงานทั้ง ๔ ด้าน เช่น คุรุขาดความรู้ความชำนาญ การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร ขาดงบประมาณในการอบรมสัมมนา การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง กำกับติดตามงานของบุคลากร การสอนและทำกิจกรรมในโรงเรียนการฝึกอบรมบุคลากร ขาดการอบรมในด้านการบริหารงานบุคคลที่ดี งานการบริหารด้านงานทั่วไป งานที่ปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน การรักษาความปลอดภัย การบำรุงรักษา การใช้อาคารสถานที่ การ

^๑สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๒คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๓คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๔มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานและกิจกรรมของโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนงานในเชิงนโยบายให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามนโยบาย

๒. พัฒนารูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหาร พบว่าการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับการพัฒนาการตัดสินใจ ทั้งในด้านด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป ด้วยอริยสัจ ๔ เสริมด้วยโยนิโสมนสิการ สอดคล้องกับทฤษฎีการตัดสินใจพลันเกต และแอ็ดเนอ์ ๗ ขั้นตอน ๑) การระบุปัญหา ๒) การระบุข้อจำกัดของปัจจัย ๓) การพัฒนาทางเลือก ๔) การวิเคราะห์ทางเลือก ๕) การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ๖) การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ ๗) การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล

๓. รูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า การตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการตัดสินใจตามทฤษฎีพลันเกต และแอ็ดเนอ์ ๗ ขั้นตอน โดยใช้รูปแบบ “DDM Model” ในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป สอดคล้องกับ อริยสัจ ๔ เสริมด้วยโยนิโสมนสิการ คือได้ผลลัพธ์ของการตัดสินใจใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธ, ผู้บริหารสถานศึกษา.

Abstract

The objectives of this research were; 1) to study the current situations and problems of decision making of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok, 2) to develop a Buddhist decision model for school administrators, and 3) to propose a model of Buddhist decision making for school administrators. The mixed research methodology was used in the study. The quantitative data were collected from 261 subjects by questionnaires and analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative data were obtained from in-depth interviews with 9 key-informants and group discussions with 9 experts, and then analyzed by content analysis.

The research results found that:

1. The current situations and problems on decision making of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok, in personnel administration, academic administration, general administration, and budget administration were at the high level overall. The current problems concerning decision making consisted of unskillful teachers, personnel recruitment, budget shortage for training and seminar, continuing personnel development, work monitor and supervision, teaching and activities in schools, personnel training, and lack of best practice training in human resource management. In general

administration, work improvement should be done in security, maintenance, building using, public relations and support education in accordance with policy.

2. In the development of a Buddhist decision making model for school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok, the principles of the Four Noble Truths and Critical Reflection should be integrated in academic, budget, personnel and general administration relating to 7 steps of decision making theory of Plunkett and Attner; problem identification, factors limitation identification, alternative development, alternative analysis, optimal solution identification, implementation, and creating a control and evaluation system.

3. The Buddhist decision making model in application with Plunkett and Attner's 7-step model relevant to the Four Noble Truths integrated with Critical Reflection results to the "DDM Model" for school administrators in the most effective making decision in academic administration, budget administration, personnel administration and general administration.

Keywords: Buddhist Decision Model, School Administrators.

บทนำ

ปัจจุบันถือว่าเป็นยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมจึงกลายเป็นปัญหาที่ทำให้หลายๆ ฝ่ายต่างต้องหันกลับมาทบทวนด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น

การตัดสินใจจึงเป็นกิจกรรมหลักของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีภาระหน้าที่ที่จะต้องตัดสินใจตลอดเวลา การตัดสินใจของผู้บริหารเป็นการแสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารในการบริหารองค์การเพื่อนำองค์การไปสู่วัตถุประสงค์ ดังนั้น ความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การขึ้นอยู่กับตัดสินใจของผู้บริหารองค์การนั้นๆ ทั้งสิ้นผลการตัดสินใจของผู้บริหารย่อมส่งผลโดยตรงต่อองค์การ ขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรที่จะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้บรรลุจุดหมายปลายทางที่องค์กรได้กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องใช้ศิลปะและศาสตร์ในหลายๆ ทางมาประกอบกัน เพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ในการที่จะผลักดันให้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในองค์กรเป็นไปตามนโยบาย และจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการตัดสินใจในการบริหารองค์การนั้นไม่อาจกำหนดให้แน่ชัดลงไปได้ว่ารูปแบบใดมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต้องรู้จักเลือกใช้วิธีการตัดสินใจให้เหมาะสมว่า เมื่อใดควรมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่บุคลากร และควรมอบอำนาจการตัดสินใจให้มากน้อยเพียงใด

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีภาระหน้าที่ที่จะต้องบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งแบ่งการบริหารงานในสถานศึกษาออกเป็น ๔ งาน ได้แก่ ๑) งานวิชาการ ๒) งานงบประมาณ ๓) งานบุคคล ๔) งานบริหารทั่วไป ซึ่งดำเนินงานตามความรับผิดชอบในหน้าที่จะได้ผลตามเป้าหมายสูงสุดขึ้นอยู่กับรูปแบบการตัดสินใจของผู้บริหาร การปฏิบัติงานของสถานศึกษาจะดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับรูปแบบการตัดสินใจของผู้บริหารที่จะใช้ความเป็นผู้นำในการตัดสินใจที่เหมาะสมในการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานของบุคลากร ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้บุคลากรทำงานด้วยความกระตือรือร้นและสมัครใจ หรือมีความพึงพอใจในการทำงาน ทำให้ภารกิจของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ความสามารถในการตัดสินใจสิ่งการจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความตระหนักและมีความพึงพอใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพราะการที่ผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) รอบแรก ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โรงเรียนที่รับการประเมินทั่วประเทศจำนวน ๘,๒๗๖ โรงเรียน ผลการประเมินโรงเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีร้อยละ ๓๔.๑๔๑ ส่วนการประเมินรอบสอง ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๑ โรงเรียนที่รับการประเมินซึ่งรวมโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครด้วยจำนวน ๒๐,๑๘๔ โรงเรียน โรงเรียนที่ผ่านการประเมินได้มาตรฐานร้อยละ ๘๐.๔๐ ซึ่งจากการประเมินพบปัญหาด้านการพัฒนานักเรียน

และโรงเรียนที่ต้องเร่งแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น สรุปได้ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๒:๕-๙)

๑. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีคะแนนเฉลี่ยไม่สูงนักโดยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด ๔๓๖ โรงเรียน ผลการประเมินคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในปีการศึกษา ๒๕๕๓ ได้ระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ ภาษาไทย ร้อยละ ๓๔.๕๒ คณิตศาสตร์ ร้อยละ ๓๙.๘๗ วิทยาศาสตร์ ร้อยละ ๔๖.๗๗ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ร้อยละ ๕๐.๖๘ ภาษาอังกฤษ ร้อยละ ๒๖.๐๐ สุขศึกษาและพลศึกษา ร้อยละ ๕๖.๓๐ ศิลปะ ร้อยละ ๔๕.๑๕ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี ร้อยละ ๕๗.๒๘ ต้องได้รับการพัฒนาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สูงขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อให้เท่าทันกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

๒. การจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๕๐ ประชาชนคนไทยอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไปไม่รู้หนังสือคิดเป็นร้อยละ ๔.๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๗.๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นต่อไป จากการประเมินของ PISA ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ และ ๒๕๔๙ พบว่านักเรียนไทยอ่านหนังสือน้อยมาก นักเรียนไทยมีความสามารถในการอ่าน ด้านคณิตศาสตร์

และด้านวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าเด็กในกลุ่มประเทศ OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) มาก และจากการจัดอันดับด้านการศึกษาของ IMD (International Institute of Management) ปี ๒๕๕๒ และปี ๒๕๕๓ การศึกษาของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๔๗ ทั้ง ๒ ปี จากทั้งหมด ๕๘ ประเทศ ซึ่งอยู่ในอันดับรั้งท้าย เมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน การศึกษาของประเทศไทยยังถือว่าล่าช้ากว่าหลายประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ซึ่งการศึกษาของประเทศไทยจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นโรงเรียนในเมืองหลวงของประเทศไทยด้วยแล้วควรต้องเร่งพัฒนาเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้นนักเรียนมีความรู้ มีศักยภาพเท่าเทียมและสามารถแข่งขันได้กับประเทศในกลุ่มอาเซียนและนานาประเทศทั่วโลก

จากการพิจารณาผลการประเมินการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศไทยและในภาพรวมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า คุณภาพของนักเรียนยังอยู่ในระดับที่ต้องแก้ไข พัฒนาอย่างเร่งด่วน ทั้งในระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ค่อนข้างต่ำในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงทักษะด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่มีคุณภาพของนักเรียน และเมื่อพิจารณาถึงคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและโรงเรียนทั่วประเทศพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพในระดับดี มีโรงเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ได้มาตรฐานซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนด้วยเป็นสำคัญ ดังนั้นเพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันเป็นการเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะ

ด้านการศึกษาสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตอันใกล้ และเป็นสิ่งที่จะช่วยในการพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับนานาประเทศต่อไปจึงจำเป็นยิ่งที่จะต้องพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพเพื่อเป็นองค์กรสำหรับการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพออกสู่สังคม

เมื่อได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า สภาพปัญหาข้างต้นของการบริหารงานวิชาการ ส่งผลให้การศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ยังไม่ประสบผลสำเร็จสูงมากนัก หลังจากที่มีการปฏิรูปการศึกษา มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการบริหารงานวิชาการที่เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษานั้นต้องประกอบด้วยวิธีการตัดสินใจตามหลักพุทธธรรม ให้รู้จักคิดอย่างถูกวิธี คิดอย่างมีระเบียบ รู้จักคิดวิเคราะห์ ไม่มองเห็นสิ่งต่างๆ อย่างตื้นๆ ผิวเผิน เป็นขั้นตอนสำคัญในการสร้างปัญญาที่บริสุทธิ์เป็นอิสระทำให้พึ่งตนได้ และนำไปสู่จุดหมายของพุทธธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมัลฟอร์ด เคนเดล และเคนเดล (Mulford, Kendell, and Kendell) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการด้านการบริหารและการเรียนรู้ของนักเรียนกับการสังเกตของโรงเรียนและการกระทำของครู พบว่าโรงเรียนที่ให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยการทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมมือกันทำงานโดยให้ระยะเวลาที่เหมาะสมจะมีผลต่อการรับรู้ของนักเรียนในเชิงบวกต่อโรงเรียนและครู และส่งผลดีต่อความสัมพันธ์และการกระทำมากกว่าการตัดสินใจจากระดับสูงลงมา (B. Mulford, L. Kendell, and D. Kendell, 2004 : 78 – 97) แนวคิดดังกล่าวพบว่าการบริหารการศึกษาต้องอาศัยการกล้าตัดสินใจของการบริหารในการบริหารการศึกษาไปสู่ภาคปฏิบัติ ในภาพรวมจะได้รับความร่วมมือการมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา รูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีสภาพและการตัดสินใจของผู้บริหารปัจจุบันเป็นเช่นไร เพื่อนำผลการศึกษามาเสนอแนะมาเป็นแนวทางบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร ให้มีประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑ กรุงเทพมหานคร

๒. เพื่อพัฒนารูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑ กรุงเทพมหานคร

๓. เพื่อนำเสนอรูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยมีระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology Research) คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยคุณภาพ โดยมีการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แจกแบบสอบถามผู้บริหารและรองผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๖๑ ชุด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ด้ายการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๙ รูป/คน และการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๙ รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหา

โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

๑. สภาพปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การ ศี ก ษ า มั ธ ย ม ศี ก ษ า เขต ๑ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมา ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมา ด้านการบริหารงานทั่วไป และอันดับสุดท้าย ด้านการบริหารงานงบประมาณ ตามลำดับ

การตัดสินใจงานวิชาการ เป็นงานสำคัญและยากที่สุดเพราะเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนงานวิชาการต้องตัดสินใจเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หลักสูตรเป็นหัวใจหลักของงานวิชาการที่ต้องตัดสินใจรวมถึงการประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนการสอนและต้องเข้าใจการนิเทศภายในซึ่งเป็นการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายใน

การตัดสินใจในงานงบประมาณ เน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้เพื่อบรรลุมิติวัตถุประสงค์ตามกิจกรรม สิ่งที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรไม่เหมาะสมกับงานการมอบหมายงาน เช่น บุคลากรที่รับผิดชอบ การจัดทำงบประมาณ ติดตามประเมินผล และรายงานผล การใช้เงิน และการบริหารพัสดุ และสินทรัพย์ ผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหามากกับปัญหาต่างๆ เหล่านี้

การตัดสินใจในงานบุคลากรทางการศึกษา ต้องได้รับการพัฒนาที่เพราะเป็นรากฐานที่เกี่ยวข้องไปในงานทุกด้านของ

สถานศึกษา ปัญหาคือครูย้ายออกจากพื้นที่มาก ส่งผลต่อการขาดแคลนครู การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร คือการบรรจุครูไม่ทันกับความต้องการของสถานศึกษาและไม่ตรงวิชาเอกงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรมีน้อยไม่เพียงพอต่อการพัฒนาบุคลากรเช่น ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ขาดงบประมาณในการอบรมสัมมนา การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ขาดการนิเทศ และกำกับติดตามงานของบุคลากร การสอนและทำกิจกรรมในโรงเรียน การฝึกอบรมบุคลากร ขาดการอบรมในด้านการบริหารงานบุคคลที่ดี

การตัดสินใจในงานทั่วไป โดยโครงสร้างของงานแล้วจะส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน การรักษาความปลอดภัย การบำรุงรักษา การใช้อาคารสถานที่ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานและกิจการของโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนงานในเชิงนโยบายให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามนโยบาย สภาพปัจจุบันนั้นการตัดสินใจในงาน ต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายและสภาพการที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดจนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒. การพัฒนารูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การ ศี ก ษ า มั ธ ย ม ศี ก ษ า เขต ๑ เขต กรุงเทพมหานคร ได้นำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับการพัฒนาการตัดสินใจสำหรับสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การ ศี ก ษ า มั ธ ย ม ศี ก ษ า เขต ๑ เขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑) หลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับการพัฒนาตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาด้านบริหารงานวิชาการ ได้แก่ อริยสัจ ๔ เสริม

ด้วยโยนิโสมนสิการ ที่มีความสอดคล้องกับ ทฤษฎีการตัดสินใจ พลันเกิด และแอ็ดเนอร์ ๗ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) การระบุปัญหา ทุกข์ ๒) การระบุข้อจำกัดของปัจจัย สมุทัย ๓) การพัฒนาทางเลือก นิโรธ ๔) การวิเคราะห์ทางเลือก มรรค ๕) การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มรรค ๖) การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มรรค ๗) การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล มรรค

๒) หลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับพัฒนาตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาด้านบริหารงานงบประมาณ ได้แก่ อริยสัจ ๔ เสริมด้วยโยนิโสมนสิการ ที่มีความสอดคล้องกับ ทฤษฎีการตัดสินใจ พลันเกิด และแอ็ดเนอร์ ๗ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) การระบุปัญหา ทุกข์ ๒) การระบุข้อจำกัดของปัจจัย สมุทัย ๓) การพัฒนาทางเลือก นิโรธ ๔) การวิเคราะห์ทางเลือก มรรค ๕) การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มรรค ๖) การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มรรค ๗)การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล มรรค

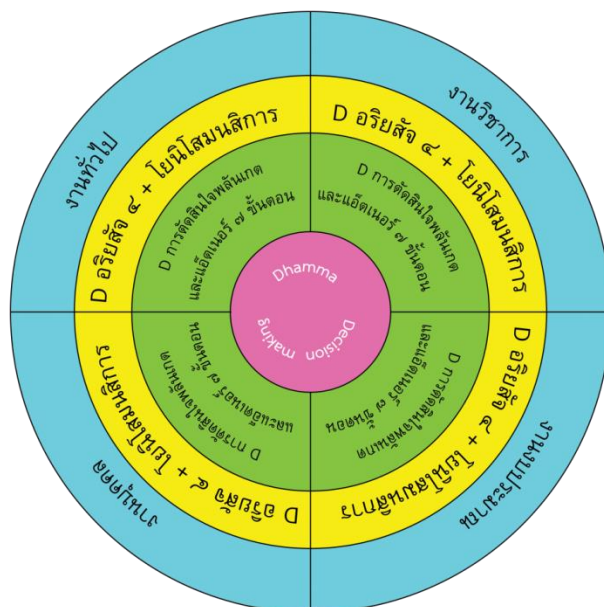
๓) หลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับพัฒนาตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาด้านบริหารงานบุคคล ได้แก่ อริยสัจ ๔ เสริมด้วยโยนิโสมนสิการ ที่มีความสอดคล้องกับ ทฤษฎีการตัดสินใจ พลันเกิด และแอ็ดเนอร์ ๗ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) การระบุปัญหา ทุกข์ ๒) การระบุข้อจำกัดของปัจจัย สมุทัย ๓) การพัฒนาทางเลือก นิโรธ ๔) การวิเคราะห์ทางเลือก มรรค ๕) การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มรรค ๖) การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มรรค ๗)การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล มรรค

๔) หลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับพัฒนาตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาด้านบริหารงานทั่วไป ได้แก่ อริยสัจ ๔ เสริมด้วย

โยนิโสมนสิการ ที่มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการตัดสินใจ พลันเกิด และแอ็ดเนอร์ ๗ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) การระบุปัญหา ทุกข์ ๒) การระบุข้อจำกัดของปัจจัย สมุทัย ๓) การพัฒนาทางเลือก นิโรธ ๔) การวิเคราะห์ทางเลือก มรรค ๕) การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มรรค ๖) การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มรรค ๗)การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล มรรค

๓. รูปแบบการพัฒนาการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้กับการตัดสินใจตามทฤษฎี พลันเกิด และแอ็ดเนอร์ ๗ ขั้นตอน มาประกอบการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบ “DDM Model” ที่หมายถึงการตัดสินใจ ทั้งในด้านด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป ในประเด็นนี้คือ ๑) การระบุปัญหา ทุกข์ คือ รู้ปัญหา ๒) การระบุข้อจำกัดของปัจจัย สมุทัย คือ รู้ที่มาของปัญหา ๓) การพัฒนาทางเลือก นิโรธ คือ บอกทิศทางได้ ๔) การวิเคราะห์ทางเลือก มรรค คือ ได้วิธีการ ๕)การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มรรค คือ ได้ผลการตัดสินใจ ๖) การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มรรค คือ การนำผลการตัดสินใจนั้นไปบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ๗) การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล มรรค คือ ได้ผลลัพธ์ของการตัดสินใจใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด

องค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สรุปรเรียกว่า “DDM Model” ดังแสดงในภาพ

ภาพ DDM Model (Dhamma Decision Making)

สรุปองค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการตัดสินใจที่เป็นขั้นตอนนำไปสู่การวางแผนการตัดสินใจบริหารงานที่มีคุณภาพทำให้สถานศึกษานั้นเจริญก้าวหน้าโดยผู้ตัดสินใจกระทำด้วยความระมัดระวังเพื่อให้ผลของการตัดสินใจเป็นที่ยอมรับ และเป็นไปได้มากที่สุด มีผลกระทบน้อยที่สุดโดยคำนึงถึงทางเลือกต่างๆ ที่นำมาวิเคราะห์ทางเลือกเพื่อหาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกจนกระทั่งเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดโดยอาศัยข้อมูลเพียงพอและระยะเวลาในการตัดสินใจที่เพียงพอผู้บริหารใช้เทคนิคในการตัดสินใจเชิงพุทธช่วยให้การตัดสินใจให้ถูกต้องยิ่งขึ้น โดยใช้รูปแบบที่เรียกว่า “DDM Model” เป็นรูปแบบในการตัดสินใจเชิงพุทธของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ใช้วิธีการตัดสินใจ ของพลันเกิดและแอ็ดเนออร์ (Plunkett and Attner) ๗ ขั้นตอนประยุกต์เข้ากับหลักอริยสัจ ๔ และโยนิโสมนสิการ ในการบริหารงานสถานศึกษาในขอบข่ายงานทั้ง ๔ ด้าน ทั้งในด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล งานทั่วไป ๑) การระบุ

ปัญหา ทุกข์ เช่น การประเมินผลการบริหาร ขอบข่ายทั้ง ๔ ด้าน ในขั้นตอนแรก คือ รู้ปัญหา ๒) การระบุข้อจำกัดของปัจจัย สมุทัย รวบรวมสาเหตุของปัญหาซึ่งทำให้แคลงได้ การกำหนดเหตุแห่งทุกข์หรือปัญหา ได้ข้อจำกัดของปัจจัยที่เป็นปัญหาของการบริหารขอบข่ายงานทั้ง ๔ ด้าน คือ รู้ที่มาของปัญหา ๓) การพัฒนาทางเลือก นิโรธ พัฒนาทางเลือกเป็น ขั้นตอนทดลอง และ เก็บข้อมูล คือ การกำหนดการพัฒนาทางเลือกต่างๆ ขึ้นมา เพื่อใช้ในการตัดสินใจในขอบข่ายงานวิชาการ คือ บอกทิศทางได้ ๔) การวิเคราะห์ทางเลือก มรรค การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุป ทางเลือกนั้นสามารถนำมาใช้ จะเกิดผล เช่น ทางเลือกหนึ่งของการแก้ปัญหา อาจทำได้โดยผู้บริหารโรงเรียนซึ่งต้องตัดสินใจในขอบข่ายงานวิชาการ ได้วิธีการ ๕) การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด มรรค การนำข้อมูลมาวิเคราะห์เลือกวิธีแก้ปัญหาก็ให้ผลดีและครอบคลุมการแก้ปัญหาามากที่สุดในงานงานวิชาการ คือ ได้ผลการตัดสินใจ ๖) การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มรรค ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล

และนำไปปฏิบัติและสรุปผลจากการปฏิบัติจริง การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุป วิเคราะห์ผลที่ตามมาของการตัดสินใจ คือ การนำผลการตัดสินใจนั้นไปบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ๗) การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล มรรค การนำผลสรุปจากการตัดสินใจมาปฏิบัติและสร้างระบบการควบคุมและการประเมินผล คือ ได้ผลลัพธ์ของการตัดสินใจใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญในการอภิปรายผลดังนี้

รูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ด้านบริหารงานวิชาการ เป็นการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผล ถึงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายจึง ขึ้นอยู่กับกระบวนการทำงาน การวางแผน การปฏิบัติงานต่างๆ หรือแม้แต่การตัดสินใจในการ ปฏิบัติงานของผู้บริหารตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย โดยการตัดสินใจของผู้บริหารนับเป็นภารกิจหลักของการบริหารงานทั้งระบบ เพราะ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานในขั้นตอนใดที่จำเป็นต้องให้ผู้บริหารมีการตัดสินใจ สั่งการลงไป เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถกระทำการอย่างใด อย่างหนึ่งเต็มความสามารถโดยการตัดสินใจเชิง พุทธบูรณาการ ที่นำหลักพุทธธรรมมา ประยุกต์ใช้กับการตัดสินใจตามทฤษฎี ๗ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การระบุปัญหา ทุกข์ เสริม ด้วยโยนิโสมนสิการ คือ แยกแยะระบุปัญหา เช่น การประเมินผลการเรียนของนักเรียนต่ำ หรือการประเมินผลการสอนของครูต่ำ ดังนั้นใน ขั้นตอนแรก คือ ระบุปัญหา ๒) การระบุข้อจำกัด ของปัจจัย สมุทัย เสริมด้วยโยนิโสมนสิการ คือ

รวบรวมข้อเท็จจริงนำมาค้นหาสาเหตุของปัญหา ซึ่งทำให้แคลงได้ การกำหนดเหตุแห่งทุกข์คือ ได้ข้อจำกัดของปัจจัยที่เป็นปัญหา เช่น สาเหตุ เรียนของนักเรียนต่ำ หรือสาเหตุการสอนของครูต่ำ คือ รู้ที่มาของปัญหา ๓) การพัฒนาทางเลือก นิโรธ เสริมด้วยโยนิโสมนสิการ โดยพัฒนา ทางเลือกเป็น ขั้นตอน และเก็บข้อมูล (ขั้น นิโรธ) คือ การกำหนดการพัฒนาทางเลือกต่างๆ ขึ้นมา เช่น ผลการเรียนของนักเรียนต่ำ หรือการ ประเมินผลการสอนของครูต่ำ ผู้บริหารอาจ พิจารณาทางเลือกดังนี้ เพิ่มทักษะการเรียนรู้ จัดการสอนสาระการเรียนรู้ ๘ สาระเพิ่มขึ้นโดยใช้ตารางปกติ เพิ่มจำนวนครู คือบอกทิศทางได้ ๔) การวิเคราะห์ทางเลือก มรรค เสริมด้วย โยนิโสมนสิการ การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปทางเลือกนั้น เช่น ถ้าเพิ่มเวลาเรียนในสาระ การเรียนรู้ให้นักเรียนมีการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ลดจำนวนกิจกรรมลง ภายในปีการศึกษานี้ โดยมีข้อจำกัดด้านนักเรียนมีความสุขกับการศึกษา ทางเลือกหนึ่งของการแก้ปัญหาอาจทำได้โดยให้ นักเรียนเรียนพิเศษในโรงเรียน ซึ่งต้องทำให้ครูมี เวลาที่เพิ่มขึ้น คือได้วิธีการ ๕) การเลือก ทางเลือกที่ดีที่สุด มรรค เสริมด้วยโยนิโสมนสิการ ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลแล้วเลือก คือการนำ ข้อมูลของขอบข่ายงานวิชาการมาวิเคราะห์ เลือกวิธีแก้ปัญหาที่ให้ผลดีและครอบคลุมการ แก้ปัญหามากที่สุด คือได้ผลการตัดสินใจ ๖) การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ มรรค เสริมด้วย โยนิโสมนสิการ ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและนำไป ปฏิบัติและสรุปผลจากการปฏิบัติจริง การนำ ข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุป วิเคราะห์ผลที่ตามมาของการตัดสินใจ คือ การนำผลการตัดสินใจนั้นไปบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ๗) การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล มรรค เสริมด้วยโยนิโสมนสิการ การนำผลสรุปจากการตัดสินใจมาปฏิบัติและสร้างระบบการควบคุม

และการประเมินผล คือ ได้ผลลัพธ์ของการตัดสินใจใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์สัมฤทธิ์ ตีสถานุตตโร (ตีสสา) (๒๕๕๘) ผลการวิจัยพบว่า หลักกัลยาณมิตรและโยนิโสมนสิการในคัมภีร์พระพุทธศาสนาพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระอริยบุคคลทั้งหลาย เป็นตัวอย่างของกัลยาณมิตรผู้ประเสริฐ เพราะเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อมวลเทวดาและเหล่ามนุษย์อย่างมหาศาลในการเป็นแสงสว่างแก่สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งนับเป็นกัลยาณมิตรที่เลิศกว่ากัลยาณมิตรทั้งปวงเพราะเป็นผู้ชี้ทางพ้นทุกข์ให้แก่สรรพสัตว์ทั้งปวง หลักกัลยาณมิตรธรรม ๗ เป็นคุณสมบัติของมิตรดีหรือมิตรแท้ ๗ ประการ ได้แก่ ๑) ปิโย น่ารัก ๒) ครุ น่าเคารพ ๓) ภาวนิโย น่าเจริญใจ ๔) วัตตา รู้จักพูดให้ได้ผล ๕) วจนักขโม อุดหนุนต่อถ้อยคำ ๖) คัมภีรญจะ กะถิง กัตตา แถลงเรื่องล้าลึกได้ ๗) โนจัญฐานเน นิโยชะเย ไม่ชักนำในทางเสื่อม และโยนิโสมนสิการ เป็นหลักการใช้ความคิดอย่างถูกวิธีสร้างกระบวนการพัฒนาปัญญา ๑๐ ประการ ได้แก่ ๑) วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย ๒) วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบหรือกระจายเนื้อหา ๓) วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ ๔) วิธีคิดแบบอริยสัจ ๕) วิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ ๖) วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออก ๗) วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม ๘) วิธีคิดแบบอุปายปลูกเร้าคุณธรรม ๙) วิธีคิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน ๑๐) วิธีคิดแบบวิภาษวาท โดยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยโยนิโสมนสิการตามหลักกัลยาณมิตรของครูต้นแบบในสังคมไทย โดยมีกระบวนการสอนคือเริ่มเข้าสู่บทเรียนครูต้องมีความพร้อม รู้จักพิจารณาเนื้อหาด้วยเหตุผลและสิ่งจูงใจดึงดูดให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ด้วยการเสนอเนื้อหาให้นักเรียนคิด

วิเคราะห์ในเนื้อหาบทเรียนนั้นๆด้วยการชี้แนะวิธีการนำเสนอบทเรียนให้น่าสนใจด้วยการจัดกิจกรรมทั้งเดี่ยวและกลุ่ม กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดสมาธิในการเรียนรู้ให้มากและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนรู้และนำผลการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องด้วยความมีเมตตาที่ดี และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยโยนิโสมนสิการตามหลักกัลยาณมิตรของครูต้นแบบในสังคมไทย ขั้นที่ ๑ สร้างแรงจูงใจ (Motivation) บอกจุดมุ่งหมายของการเรียนทบทวนความรู้พื้นฐานและสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเรียนโดยใช้คำถามภาพหรือเสียงการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอันดับแรกในการพัฒนาการคิดและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน ขั้นที่ ๒ เสนอหลักการและสถานการณ์ตัวอย่าง (Example) นำเสนอสถานการณ์ตัวอย่างพร้อมับกระบวนการคิดแบบโยนิโสมนสิการและวิธีคิดที่สัมพันธ์กับกระบวนการแต่ละขั้น ขั้นที่ ๓ ฝึกความสามารถในการคิด (Coach) โดยจัดกิจกรรมการฝึกเป็น ๔ กิจกรรม ได้แก่ ๑) กิจกรรมฝึกคิดเป็นรายบุคคล ๒) กิจกรรมฝึกคิดเป็นกลุ่มมีจุดมุ่งหมายให้ผู้รับการฝึกได้ฟังและแลกเปลี่ยนผลการคิดของตนกับเพื่อนในกลุ่มพร้อมกับได้หาคำตอบร่วมกันซึ่งจะเพิ่มมุมมองในการคิดได้มากขึ้น ๓) กิจกรรมอภิปรายผลการคิด ๔) กิจกรรมทบทวนผลการคิด ฝึกให้ทบทวนผลการคิดและข้อสรุปของความคิด ขั้นที่ ๔ ประเมินการคิด (Assessment) ประเมินการคิดของผู้รับการฝึกว่าเป็นไปตามลักษณะของวิธีคิดหรือไม่โดยผู้รับการฝึกจะประเมินตนเองเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้รับการฝึกได้ทบทวนและปรับปรุงการคิดของตนด้วยความเป็นกัลยาณมิตรของครู

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ควรนำรูปแบบการตัดสินใจเชิงพุทธ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาไปพัฒนาให้สามารถ ปฏิบัติได้จริง

๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ควรให้นำหลักธรรมใน พระพุทธศาสนา มาส่งเสริมการพัฒนาการ ตัดสินใจผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

๓) ควรมีการส่งเสริมให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรการศึกษาในโรงเรียนได้รู้หลักธรรม ทางพระพุทธศาสนา เพื่อเพิ่มความรู้ในการ พัฒนาการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

๑) สถานศึกษา ควรสนับสนุนและ ส่งเสริมการจัดโครงการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การพัฒนาการบริหารงานเชิงพุทธบูรณาการ เพื่อให้ผู้บริหาร สามารถนำความรู้ตามหลักพุทธ ธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ หรือ ให้สอดคล้องกับกิจกรรมอบรมผู้บริหารและ บุคลากรในสถานศึกษา

๒) การจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้บริหาร เชิงพุทธตามแนวรูปแบบการพัฒนาเชิงพุทธ บูรณาการ เป็นการนำวิธีการ แนวทางการ ปฏิบัติสามารถนำรูปแบบไปปรับหรือประยุกต์ใช้ ได้ ให้เข้ากับบริบทของแต่ละสถานศึกษาของ ตนเอง

๓) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการกำกับ ติดตาม และนิเทศการพัฒนาผู้บริหารเชิงพุทธ บูรณาการ ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๓. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรนำรูปแบบการพัฒนาการตัดสินใจ เชิงพุทธบูรณาการ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ไปทำการศึกษาแยกตาม การบริหารงานแต่ละด้าน พลันเกต และแอ็ด เนอร์ Plunkett and Attner ๗ ขั้นตอน แต่ละ ด้านให้ชัดเจน

๒) ควรนำรูปแบบการพัฒนาการตัดสินใจ พุทธบูรณาการ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาไป พัฒนา

๓) ควรพัฒนาการตัดสินใจ สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา ไปตามหลัก พระพุทธศาสนา

บรรณานุกรม

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๒). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑)**. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- พระสมุห์สัมฤทธิ์ ตีสานุตโร (ตีสสา). (๒๕๕๘). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยโยนิโสมนสิการตามหลักกัลยาณมิตรของครูต้นแบบในสังคมไทย. **ดุชนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์บัณฑิต (พุทธบริหารการศึกษา)**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.
- B. Mulford, L. Kendell, and D. Kendell.(2004). Administrative Practice and High School Students Perception of Their School Students Perception of Their School, Teachers and Perfomance, journal of Educational Administration 42, 1 (February 2004) : 78 – 97.